

Tiger – en orsak till skydd av skog

Nepals skogar skyddas tillsammans med de vilda djur som lever i dem. Lokalbefolkningarna tar del i arbetet och ser, trots problem med vilda djur, många fördelar med att ha levande skogar i sin närhet. TEXT JOHAN AUGUSTIN FOTO JONAS GRATZER

I skymningen patrullerar en parkvakt gränsen mellan bebyggelse och vildmark.

På väg till skolan på cykel. Vägen kantas av djungel på båda sidor.

Bonden låter sin vattenbuffel beta i utkanten av nationalparken Chitwan. Det händer att människor och tigrar hamnar i konflikt när boskap kommer för nära skogen.

leran intill floden syns färskas tassavtryck. Här i nationalparken Chitwan i södra Nepal lever omkring hundra bengaliska tigrar och antalet ökar. För att motverka minskningen av antalet vilda tigrar i världen så startade världens tretton tiger-länder 2010 ett samarbete, med stöd av bland annat WWF, som går ut på att fram till 2022, vilket är nästa Tigerns år i den kinesiska kalendern – dubbla antalet vilda tigrar. Nepal är det enda landet som kommit nära det målet, där landets nationalparker och angränsande skogsområden nu har omkring 240 tigrar.

– Nepal är ett föregångsland som andra länder vill kopiera – däribland Indien, säger Ram Aryal på miljöorganisationen National Trust for Nature Conservation på kontoret som ligger i anslutning till Chitwan.

Med hjälp av viltkameror räknas antalet tigrar genom djurens utmärkande drag. Vad som framför allt skiljer Nepal från andra tigerländer är att samtliga parter involveras i bevarandearbetet. Lokalbefolkningen får ta del av turisminkomsterna genom projekt där lokalregeringen till exempel ger stöd till skolor och jordbrukarnas grödor.

– Att bara ha lagar hjälper inte. Nu känner människor att detta är min tiger som vi måste skydda, fortsätter Ram Aryal, vars organisation i över tre årtionden har arbetat med miljövärd i Terai – det enorma låglandsområdet som innefattar Chitwan – där organisationen har fört samman tiotusentals lokala samhällen genom olika projekt.

För att kunna ha livskraftiga tigerbestånd

krävs framför allt två saker: stora ytor med vildmark och vildmark som håller många bytesdjur.

Ram Aryal menar att Nepal, vars yta uppgår till en tredjedel av Sverige, kan ha upp emot 700 tigrar, men då måste buffertzoner intill nationalparkerna utökas och fler viltkorridorer anläggas mellan skyddade områden. Tigrar kan, under rätt förutsättningar, dubbleras i antal under en femårsperiod, eftersom arten har en väldigt snabb reproduktionsförmåga. Nu sneklar andra länder på succén i Nepal, till exempel Kambodja där det inte finns några vilda tigrar kvar.

NEPAL HAR SATT 250 tigrar som mål till 2022.

Varje tiger behöver territorium som omfattar omkring 50 kvadratkilometer med 150 bytesdjur per kvadratkilometer. Problemet är att det för närvarande saknas både lämpliga ytor och bytesdjur för att tillmötesgå en växande tigerstam. Kattdjuren är extremt territoriella och på sistone har sammanstötningar lett till att många tigrar har dödats varandra i Chitwan, när kattdjuren slåss om det begränsade utrymmet. Nära hälften av Nepal är skogsklätt, och de samlade skyddade områdena uppgår redan till omkring en fjärdedel av Nepals yta, vilket är bland det högsta i Asien, och landet har ambitiösa planer på att återplantera stora områden. Under 2020 har regeringen som mål att plantera 50 miljoner träd över hela landet, varav en stor del består av inhemska trädslag.

– Vi fokuserar på områden som helt saknar skog, och områden som har utsatts för jordskred, men även på att plantera i urbana områden, säger

Vattenbrunnen är välbesökt. Viltstängslet i bakgrunden separerar byn från djungeln, men det händer ändå att rovdjur tar sig in bland husen och dödar boskap.

Nepals skogs- och miljöminister Shakti Bahadur Basnet, regeringskansliet i Katmandu, till Skogseko och klargör samtidigt:

– Vi har en mycket högre andel skyddade områden än det globala genomsnittet på fjorton procent. Trots det vill vi plantera mer skog.

FÖRUTOM ATT PLANTERA fler träd vill regeringen utöka buffertzonerna i anslutning till nationalparkerna, vilket ibland inkluderar att flytta lokalbefolkningen. Det finns för närvarande fem tigerzoner i Nepal. De är omringade av omkring 40 000 kvadratkilometer skog, gräsmarker och jordbruksmark – som historiskt var tigerterritorium. Förutom att plantera träd vill regeringen utöka buffertzonerna. Ett annat sätt är att inkludera lokalbefolkningen i tigerområdena; som i Baghmara bufferzone community forest – en skog som är del i Chitwans buffertzon. Lokalbefolkningen, cirka 5 600 personer, bor i anslutning till zonen och har tillgång till ved och andra material från skogen.

Området var tidigare jaktmarker där tigrar jagades, men på 1990-talet planterades träd, och ekoturism – där turister färdas på kanoter och elefantryggar genom våtmarkerna – drar in motsvarande fyra miljoner kronor årligen. Av de pengarna går en tredjedel till communityn; för att underhålla vägar och bygga skolor – där eleverna undervisas i miljökunskap och vikten av att bevara tigrar.

Elstängsel och cementmurar byggs för att minska konflikterna mellan vilda djur och lokalbe-

Fakta tigrar

För ett århundrade sedan fanns det ungefär 100 000 vilda tigrar i Asien. I början av 2000-talet hade den siffran minskat med 95 procent på grund av tjuvjakt och att tigrarnas livsmiljöer förstörs.

Historiskt sett fanns tigrar över stora delar av Asien men nu finns de enbart i tretton länder: Nepal, Indien, Bangladesh, Bhutan, Kina, Indonesien, Burma, Thailand, Ryssland, Malaysia och är för närvarande (näst intill) utrotade i Vietnam, Laos och Kambodja.

2010 var det totala tigerbeståndet 3 200 och de tretton länderna beslutade då tillsammans med WWF och andra miljöorganisationer att dubblera antalet tigrar till 2022, ett projekt som går under namnet TX2.

Antalet tigrar har ökat till omkring 4 000 och länderna samarbetar över gränserna för att utöka viltkorridorer och större skyddade områden för tigrar och andra djurarter.

Turister kommer till nationalparken Chitwan i hopp om att få se tigrar och andra vilda djur. Turismen ger inkomster även till den lokala befolkningen.

folkningen, samtidigt som skadestånd betalas ut till lantbrukare som får sina grödor förstörda av elefanter och noshörningar, och till dem som får sina tamdjur dödade av tigrar och leoparder.

DEN POSITIVA SYNEN på tigern och att behålla skogarna intakta verkar vara genomgående bland lokalbefolkningen, som inser att värdet av en levande tiger är högre än en död tiger. Många lokalbor har blivit av med vattenbufflar, kor och getter, och ibland händer det att människor angräps och dödas när de går in i nationalparken för att hämta ved eller skära gräs.

Budwa Bote kom till Chitwan med sin familj för tjugo år sedan. Han har blivit av med vattenbufflar, har själv överlevt en tigerattack, och berättar om elefanter som ofta gör råder i i hans grönsaksodlingar. Budwa visar upp skadorna på benen som han fick efter ett möte med en läppbjörn, och de djupa ärrarna på baken – efter att ha blivit stängad av en pansarnoshörning. Att ha farliga djur runt husknuten är emellertid inget Budwa kan välja bort.

– Jag måste gå in i skogen för att fiska och ge mat till min familj, säger han.

Samtidigt inser han att de vilda djuren drar turister till Chitwan, och själv planerar han att tjäna pengar genom att låta besökare bo i hans hus i ett så kallat home stay.

– Detta är även djurens hem, säger Budwa.

– Om vi inte kan acceptera det så får vi flytta någon annanstans. 🐾